

Porin kaupunki
Ympäristö- ja terveystalvontayksikkö
Johanna Koivukoski
kirjaamo@pori.fi

Viite Lausuntopyyntö 23.1.2024

Aihe Pori Söörmarkku, Konetyö Koskimäki Oy:n maa-aines- ja ympäristölupahakemus

Porin kaupungin ympäristö- ja terveystalvontayksikkö on pyytänyt Satakunnan Museon lausuntoa koskien Konetyö Koskimäki Oy:n lupahakemusta liittyen maa-ainesten ottamissuunnitelmaan tilalla 609-466-6-92 Ingemaari Porin Söörmarkussa. Suunnittelualaue sijaitsee noin 6 km Porin kaupungin keskustasta pohjoiseen. Voimassa olevassa Noormarkku -Toukari osayleiskaavassa (vahvistettu 2015) alue on merkitty maa- ja metsätaloustalvaiseksi alueeksi (M). Nykytilassaan suunnittelualaue on taloustalvmetää, jonka maaperä on hiekkamareenia ja moreenia, jota kalliopaljastumat laikuttavat.

Suunnitelman mukaan maa-aineksen ottamisaika on 10 vuotta. Ottamisalueen pinta-ala on 4,75 ha ja ottamisen määrä 393 000 m³tr kalliota ja noin 20 000 m³tr moreenia. Ottamisalueen reuna-alueet sopeutetaan maisemaan luiskaamalla reunat soveltuvaan kaltevuuteen. Yläreunalle tehdään suojaukset kivistä. Kuorittuja pintamaita käytetään maisemalliseen viimeistelyyn, mutta maisemointitoimenpiteitä tehdään jo louhoksen toiminnan aikana.

Satakunnan Museon kannanotto

Ingermaarin tilan alueella sijaitsee useita muinaismuistolain (295/1963) rauhoittamia kiinteitä muinaisjäännöksiä: pronssikaudelle ajoitettuja hautaröykkiöitä, kiveyksiä ja kivivalleja. Alueella on viimeksi tehty arkeologinen inventointi osayleiskaavatyön yhteydessä vuonna 2010 (Noormarkun ja Toukarin alueiden arkeologinen inventointi, Jouko Pukkila /Satakunnan Museo 2010). Tilalla sijaitsevia muinaisjäännöksiä ei ole arkeologisin kaivauksin kuitenkaan tutkittu. Lähinnä suunniteltua ottamisaluetta sijaitsee Ingemari 4. ryhmä -niminen röykkiöalae, joka on kuvailtu suunnitelmaselostuksen liitteessä 2b. Tiedot löytyvät myös Museoviraston kulttuuriympäristön palveluikkunasta linkistä <https://www.kyppi.fi/to.aspx?id=112.537010006>.

Kohteessa on kaksi lähekkäin sijaitsevaa kiviröykkiötä, joista toinen on halkaisijaltaan 8x9 metriä ja toinen noin 4 metriä. Muinaisjäännösalueen rajauksen reunasta on suunnitellulle ottamisalueelle suunnitelmaselostuksen liitteen 2b mukaan matkaa noin 25 metriä. Liitteessä 7 piirustuksessa 2 matkaa kuitenkin on vain 17 metriä. Saman piirustuksen mukaan lähimmästä röykkiöstä matkaa louhoksen reunaan on 42 metriä.

Pronssikautinen röykkiöalue Ingemari 3. ryhmä

(<https://www.kyppi.fi/to.aspx?id=112.537010005>) sijaitsee lähimmillään n. 50 metrin etäisyydellä louhosalueelle tulevasta parannettavasta Ingemarintiestä.

Ingemari 4.ryhmä sijaitsee hyvin lähellä louhosta. Räjätysten aiheuttaman tärinän vaikutuksia röykkiöiden rakenteisiin ei ole tutkittu, mutta louhinta ja räjäytykset vain joidenkin kymmenien metrien etäisyydellä saattavat aiheuttaa röykkiöiden kivien tiivistymistä tai muita muutoksia röykkiöiden rakenteisiin. Lisäksi ilmaan lentävät ampukivet voivat osua muinaisjäännösalueelle. Satakunnan Museon näkemyksen mukaan välimatkaa Ingemari 4. ryhmän röykkiöiden ja louhoksen välillä tulee kasvattaa **vähintään 50 metriin** ja alue on säilytettävä puustoisena. Räjätystöiden aikana on käytettävä räjäytysmattoja estämässä kivien leviämistä röykkiöalueelle. Muinaisjäännösalue tulee ennen ottotoiminnan aloittamista merkitä selkeästi maastoon esimerkiksi kevyellä aidalla, kylteillä tai vastaavilla rakenteilla. Ottotoiminnan aikana röykkiöiden kuntoa on syytä aika ajoin tarkkailla. Satakunnan Museo edellyttää lisäksi yhteisen maastokatselmuksen järjestämistä paikalle merkitsemisen yhteydessä tai sitä ennen.

Ingemari 3. ryhmän röykkiöiden välimatkaa parannettavaan tiehen museo pitää riittävänä.

Satakunnan Museo

Museonjohtaja Johanna Jakomaa

Arkeologi Leena Koivisto

Tiedoksi

Porin kaupunki/Johanna Koivukoski
Varsinais-Suomen Ely-keskus/kirjaamo, Päivi Valkama
Satakuntaliitto/kirjaamo, Susanna Roslöf, Anne Savola
Museovirasto/kirjaamo

Tämä asiakirja on hyväksytty sähköisesti Porin kaupungin asianhallintajärjestelmässä